

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 9 (679)
2021

OASTE MOLDOVEI

PUBlicație EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oastemoldovei@army.md

” Fiind creată imediat după
declararea Independenței
Republicii Moldova,
Armata Națională și-a scris istoria
în pas cu istoria țării și, de rând
cu țara, a înfruntat greutățile
timpurilor și s-a dezvoltat
în pofida acestora

Maia SANDU,
Președintele Republicii Moldova,
Comandant Suprem
al Forțelor Armate

SPRE VIITOR

■ ANIVERSARE

5 ARMATA NAȚIONALĂ LA CEA DE-A 30-A ANIVERSARE

■ INTEROPERABILITATE

8 IRAQI FREEDOM - 18 ANI DE LA DETAȘAREA PRIMULUI CONTINGENT MOLDOVENESC

Recent s-au împlinit 18 ani de la detașarea primului contingent al Armatei Naționale în operațiunea umanitară și reconstrucție post-conflict din Irak. Primii militari moldoveni au plecat pe calea aerului, spre Bagdad, la 8 septembrie 2003, la bordul avionului american C-17A.

12 MILITARII MOLDOVENI AU PARTICIPAT LA EXERCIȚIUL „SABER JUNCTION”

Un contingent al Armatei Naționale s-a instruit în poligonul din Hohenfels, Germania

13 PERFORMANȚE MILITARE ÎN ROMÂNIA

Militarii Batalionului cu Destinație Specială “Fulger”, care au participat la exercițiul „Memorial General Grigore Baștan”, din Buzău, România, au ocupat locul II.

■ VIAȚA MILITARĂ

5 30 DE CURIOZITĂȚI DESPRE ARMATA NAȚIONALĂ

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA,
tel. 022-252-047

locțiitor-șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Viorel GLAVA

Echipa redacțională:

căpitan Dmitrii VOSIMERIC
locotenent Gheorghe GURĂU
plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent Ludmila SOLOMON
locotenent Mihail ȘAMBRA
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

16 COMPONENTA „SECURITATE ȘI APĂRARE”
DIN PROIECTUL PLANULUI DE ACȚIUNI
AL GUVERNULUI PENTRU ANII 2021-2022, DISCUTATĂ
ÎN CADRUL UNOR CONSULTĂRI PUBLICE

16 SĂ NE CUNOAȘTEM ISTORIA ȘI ARMATA
Agenția pentru Știință și Memorie Militară a lansat campania
de promovare a istoriei și valorilor naționale, culturii memoriei
militare, imaginii Armatei Naționale și serviciului militar

■ FORCE MAJEURE

18 EVOLUȚIA COVID-19
ȘI VACCINAREA ANTI-COVID

16 FII CURAJOS! FII RESPONSABIL!
VACCINEAZĂ-TE!

■ EVENIMENT

18 MEDITAȚII DE PARADĂ
*„E țara mea natală, 30 de ani de independență, țineam în mâini drapelul de
luptă a lui Ștefan cel Mare, domnitorul pe care l-am îndrăgit încă din școală
de la lecțiile de istorie - toate împreună le-am trăit în profunzime, chiar m-a
furnicat la auzul primelor acorduri din debutul evenimentului. Ulterior, când
comandantul armatei a dat ordin pentru paradă m-am simțit mai încrezător”.*

■ ISTORIE MILITARĂ

16 SPICUIRI DIN ISTORIA CEREMONIALULUI MILITAR
Festivitățile militare moderne și contemporane își au originea în mare
parte în ceremonialul militar al Romei Antice. Începutul practicării lor
în Europa Occidentală este legat indirect de fenomenul modernizării,
început cu Renașterea, care inițial semnifica reîntoarcerea la cultura
antică, greco-romană.

Secția rețele socializare:
locotenent Irina ȚURCAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate
de „OASTEĂ MOLDOVEI” reflectă
opinia autorilor care s-ar putea
să nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimerile la sursă.
„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

ÎS FEP “Tipografia Centrală”
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: 078879915,
e-mail: tipog77@mail.ru

ARMATA NAȚIONALĂ LA CEA DE-A 30-A ANIVERSARE

„Fiind creată imediat după declararea Independenței Republicii Moldova, Armata Națională și-a scris istoria în pas cu istoria țării și, de rând cu țara, a înfruntat greutățile timpurilor și s-a dezvoltat în pofida acestora”. Declarația a fost făcută de Președintele Republicii Moldova, Comandant Suprem al Forțelor Armate, Maia Sandu, în cadrul unei ceremonii militar-protocolare desfășurată cu prilejul aniversării a 30 de ani de la crearea Armatei Naționale.

La evenimentul de la Ministerul Apărării, președintele Maia Sandu a felicitat militarii și le-a mulțumit pentru îndeplinirea cu succes a misiunii de apărare a țării, menționând că în acești 30 de ani, instituția armatei a cunoscut mai multe etape de reformare și restructurare. „E un proces care încă nu s-a încheiat și căruia trebuie să-i dăm un nou impuls acum, pentru a avea armata modernă, profesionistă și dotată pe care ne-o dorim cu toții și pe care să ne putem bizui. În acest proces de reformare, cea mai importantă resursă a Armatei sunt oamenii. Dumneavoastră și colegii dumneavoastră. Ostașii în termen, militarii prin contract sau ofițerii de rang înalt — toți trebuie să aibă condițiile necesare pentru un serviciu eficient, să aibă acces la instruire continuă și să fie promovați în funcție după merit”, a spus președintele Republicii Moldova.

La rândul său, ministrul Apărării Anatolie Nosatîi a mulțumit efectivului Armatei Naționale pentru reușitele obținute în trei decenii de activitate. „În 30 de ani am demonstrat că cetățenii pot conta pe sprijinul nostru și ne-am creat un nume la nivel internațional prin participare în operațiuni de menținere a păcii sub egida Organizației

Națiunilor Unite, Uniunii Europene, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și Alianței Nord-Atlantice, devenind astfel un garant al securității și stabilității regionale. Suntem o armată mică, dar cu aspirații mari. Ceea ce nu am reușit să facem în 30 de ani, îmi doresc să realizăm în următorii ani, să dezvoltăm capacitățile militare, prin implementarea diferitor proiecte și inițiative destinate să modernizeze structura de apărare a țării noastre. Totodată, îmi doresc să consolidăm cooperarea cu partenerii strategici externi și să sporim atractivitatea serviciului militar”, a stipulat Anatolie Nosatîi.

„În 30 de ani am demonstrat că cetățenii pot conta pe sprijinul nostru și ne-am creat un nume la nivel internațional prin participare în operațiuni de menținere a păcii sub egida Organizației Națiunilor Unite, Uniunii Europene, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și Alianței Nord-Atlantice, devenind astfel un garant al securității și stabilității regionale.”

De asemenea, în cadrul ceremoniei, președintele Maia Sandu, în calitate de Comandant Suprem al Forțelor Armate, a decorat Batalionul 22 de Menținere a Păcii „Căști albastre” cu ordinul de stat „Credință Patriei” clasa I. Distincția a fost conferită pentru îndeplinirea ireproșabilă a datoriei de serviciu, curajul demonstrat de efectivul batalionului în cadrul misiunilor internaționale de menținere a păcii și asigurarea unui nivel înalt de pregătire a subunităților.

Totodată, în semn de apreciere a performanțelor în serviciu, un grup de militari și angajați civili ai instituției au fost decorați cu distincții de stat și ale Armatei Naționale, dar și diplome de onoare ale Președinției.

Componenta „SECURITATE ȘI APĂRARE” din proiectul Planului de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, discutată în cadrul unor consultări publice

Compartimentul „Securitate și Apărare” al proiectului Planului de Acțiuni al Guvernului (PAG) pentru anii 2021-2022 a fost discutat în cadrul unor consultări publice, desfășurate la Agenția pentru Știință și Memorie Militară. Sesiunea a avut loc atât cu prezență fizică, cât și în format online.

La eveniment a participat conducerea Ministerului Apărării, reprezentanți ai autorităților publice centrale, organizațiilor neguvernamentale, mediului academic și parteneri de dezvoltare.

În debutul sesiunii, ministrul Apărării Anatolie Nosatii a menționat că în procesul de elaborare și implementare a politicilor, Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Apărării promovează principiile transparenței decizionale, colaborării și deschiderii, în vederea formulării unor măsuri viabile pentru Planul de Acțiuni al Guvernului în conformitate cu cele mai bune practici și cu standardele democratice ale bunei guvernări.

„Prin ședința de astăzi, ne dorim ca prevederile Planului să fie analizate minuțios și să fie discutate de specialiști, care au tangență cu domeniul de apărare din diferite segmente ale societății noastre. Apreciez, în acest sens, interesul autorităților publice centrale, organizațiilor neguvernamentale, mediului academic și partenerilor de dezvoltare față de documentul respectiv și, în special, față de prioritățile ce se referă la sectorul de apărare și securitate. Sunt convins că împreună, vom avea discuții constructive, iar, în final, vom obține un document, care să corespundă rigorilor actuale în domeniu, în interesul Republicii Moldova”, a spus Anatolie Nosatii.

În cadrul dezbaterilor, au fost puse în discuție propunerile pentru reformarea și modernizarea sectorului de apărare și securitate, cu accent pe acțiunile ce urmează a fi realizate până în 2022, rezultatele estimate în acest context, dar și mecanismul de monitorizare a gradului de realizare a angajamentelor proiectate și de implicare a sectorului asociativ în procesul de implementare a obiectivelor.

De menționat că printre obiectivele principale în domeniul apărării reflectate în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 se află, reformarea și modernizarea sectorului de apărare și securitate, dezvoltarea capabilităților militare și creșterea capacității operaționale necesare asigurării apărării naționale și suportul autorităților publice în situații de criză, consolidarea relațiilor de colaborare în domeniul apărării cu partenerii strategici ai Republicii Moldova, intensificarea participării la misiuni internaționale de menținere a păcii, precum și ajustarea cadrului legal privind protecția socială a militarilor și familiilor acestora, a veteranilor Forțelor Armate și a participanților la conflictele militare. Unele elemente au fost examinate în comun cu publicul, cum ar fi instituționalizarea Comunicării Strategice în cadrul Armatei Naționale, statutul implementării Rezoluției

ONU nr. 1325 „Femeia, Pacea și Securitatea” în cadrul PAG, precum și intensificarea implicării mediului academic și a societății civile în suportul proceselor de reforme militare conform standardelor democratice.

Propunerile și recomandările colectate din partea experților vor fi sistematizate, iar urmare a examinării, vor fi incluse în versiunea definitivată a Proiectului Planului de Acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, capitolul VI. Politici sectoriale, compartimentul securitate și apărare.

OPINIA EXPERTULUI

”Politica Ministerului Apărării în cadrul Planului de Acțiuni al Guvernului este direcționată spre deschiderea instituției către societatea civilă și publicul larg în scopul atingerii principiilor inclusivității și unității de efort, precum și promovarea comunicării unice deschise și larg accesibile. Conducerea Ministerului Apărării a stabilit obiectivele de dezvoltare pe termen mediu ale domeniului securitate și apărare incluse în proiectul Planului de acțiuni al Guvernului. Acestea sunt o continuare sistemică a programelor și proiectelor de lungă durată, care se referă la direcțiile principale stabilite de Strategia Națională de Apărare și Strategia Militară aprobate în 2018, Planul de dezvoltare a capabilităților militare ale Armatei Naționale pe termen lung. Viziunea Ministerului Apărării privind concepția acțiunilor se axează pe consolidarea capacităților naționale de apărare în scopul descurajării creșterii riscului unei amenințări de tip militar în proximitatea sa geografică și corespunzător asigurării apărării statului. Corespunzător, efortul de bază a sectorului de apărare va fi direcționat spre sporirea capacității gestionării diferitelor tipuri de crize, în cooperare cu instituțiile abilitate din domeniul securității naționale și autoritățile publice, prin avertizare timpurie, reacție rapidă și gestionare efektivă cu reabilitare post-criză, precum și sporirea participării la operațiuni internaționale în suportul păcii.”

Valeriu MIJA

Secretar de Stat în domeniul politicii de apărare
Ministerul Apărării

IRAQI FREEDOM

18 ANI DE LA DETAȘAREA PRIMULUI CONTINGENT MOLDOVENESC

De-a lungul anilor, atât superiorii instituției militare, cât și conducerea de vârf a țării au menționat importanța implicării statului nostru în procesele de pacificare din lume, menționând de fiecare dată că Republica Moldova trebuie să fie nu doar un consumator de securitate, dar și furnizorul acesteia. Astfel, respectându-și angajamentele internaționale, Republica Moldova deja de ani buni aduce contribuția importantă la restabilirea și menținerea păcii în lume, prin detașarea pacificatorilor săi în cele mai „fierbinți” zone de pe glob. Recent s-au împlinit 18 ani de la detașarea primului contingent al Armatei Naționale în operațiunea umanitară și reconstrucție post-conflict din Irak. Primii militari moldoveni au plecat pe calea aerului, spre Bagdad, la 8 septembrie 2003, la bordul avionului american C-17A.

Cei 42 de militari din cadrul Batalionului 22 Menținere a Păcii „Căști albastre”, printre care și o echipă de geniști, au fost dislocați în orașul Samarra. Timp de șase luni de zile, primul contingent moldovenesc, condus de actualul ministru al Apărării, iar pe atunci maiorul Anatolie Nosatii, a executat patrule, misiuni la punctele de control și observare, escortarea a ajutoarelor umanitare, dar și de deminare a teritoriului. În cadrul operațiunii, grupul de geniști moldoveni din primul contingent al Armatei Naționale au lichidat 5 757 de obiecte explozive depistate în aria de responsabilitate, astfel salvând numeroase vieți omenești.

În 2013, atunci când a fost marcată aniversarea a 10 ani de la detașarea primilor militari moldoveni în Irak, comandantul primului contingent a reiterat importanța acelei misiuni pentru armată și pentru țară. „Moldova a demonstrat comunității internaționale că armata sa este capabilă să participe la operațiuni internaționale, contribuind la menținerea păcii în toată lumea. Noi am arborat tricolorul Republicii Moldova în Irak alături de alte 62 de drapele ale statelor membre ale coaliției”, a specificat Anatolie Nosatii.

De notat că în perioada anilor 2003-2008, Armata Națională a detașat în operațiunea „Iraqi Freedom” un efectiv total de 107 militari, constituit din ofițeri de stat major, infanteriști și geniști. Pe parcursul misiunilor, șase la număr, grupele de geniști au neutralizat aproximativ 400 mii de obiecte explozive de diferit calibru în regiunile orașelor Samarra, Tikrit, Ashraf și Mosul.

Participarea militarilor moldoveni în operațiunea umanitară și reconstrucție post-conflict din Irak a avut la bază Legea „Cu privire la participarea Republicii Moldova la operațiunile internaționale de menținere a păcii” nr. 1156 — XIV din 26 iulie 2000 și Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 276-XV din 3 iulie 2003.

Căpitan Dmitrii VOSIMERIC

**Un contingent al Armatei Naționale
s-a instruit în poligonul din Hohenfels, Germania**

MILITARII MOLDOVENI AU PARTICIPAT LA EXERCIȚIUL „SABER JUNCTION”

Scopul exercițiului a fost schimbul de experiență dintre forțele speciale ale statelor participante și creșterea nivelului de interoperabilitate în executarea misiunilor.

Scenariul antrenamentelor a fost pregătirea militarilor în conformitate cu standardele internaționale, inclusiv trageri din armamentul de infanterie în încăperi special amenajate (shoot house).

„Saber Junction 2021” s-a desfășurat concomitent la centrele de instruire Hohenfels și Grafenwoehr din Germania, în perioada 1-27 septembrie curent.

În cadrul aplicațiilor s-au antrenat militari din Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Franța, Ungaria, Italia, Lituania, Macedonia de Nord, Polonia, România, Serbia, Ucraina, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și SUA.

Armata Națională participă la exercițiile „Saber Junction” din anul 2015.

PERFORMANȚE MILITARE ÎN ROMÂNIA

Militarii Batalionului cu Destinație Specială „Fulger”, care au participat la exercițiul „Memorial General Grigore Baștan”, din Buzău, România, au ocupat locul II.

Aceștia au concurat alături de alte nouă echipe din cadrul armatei și jandarmeriei române.

Competiția a avut loc în perioada 20-24 septembrie 2021 și a cuprins următoarele probe: executarea parașutărilor, traversarea unui teren contaminat NBC, traversarea unui râu, acordarea primului ajutor și transportarea unui rănit, aruncarea grenadelor de mână de exercițiu, executarea tragerilor de precizie cu armamentul din dotare, dar și parcurgerea unui traseu de 20 km, având asupra lor armament și echipament în greutate de 20 de kg.

În opinia militarilor, cea din urmă probă a fost cea mai solicitantă și provocatoare din punct de vedere fizic și psihic.

Exercițiul „Memorial General Grigore Baștan” se desfășoară din anul 1986 și a ajuns la cea de-a 33-a ediție.

30 DE CURIOZITĂȚI DESPRE ARMATA NAȚIONALĂ

■ O componentă a structurilor de forță ale Republicii Moldova, ce stă la straja păcii prin forțele sale aeriene și terestre, este Armata Națională. Timp de 30 de ani ea își croiește drum spre succes și dezvoltare. Chiar dacă e un drum curbat, cu urcușuri și coborâșuri, structura militară înaintează cu destulă dedicație spre finalitatea dorită, acumulând o experiență din care se pot desprinde fapte curioase.

Inspirată de numărul rotund, 30, vehiculat cu intensitate în acest an în Armata Națională, am insistat să adunăm 30 de curiozități despre această instituția militară. Experiența anilor, deși nu e una mare, ne-a demonstrat că avem activități, bunuri și oameni, ce ne fac să ne simțim altfel: poate mai încrezători, mai atenți la detalii, mai respectuoși față de ceea ce avem și mai dornici de a contribui la o poziție, demnă de atenția unui top internațional.

1 Ministerul Apărării a fost condus de 15 miniștri, dintre care numai 5 cu carieră militară. Cel mai tânăr avea 33 de ani, iar cea mai lungă afare în funcție a fost de 4,7 ani: într-un caz neîntrerupt, în altul - cumulativ. Prenumele celor mai mulți miniștri, mai exact 7 la număr, începe cu litera „V”, apoi litera „A” în cazul a 3 conducători, implicit a actualului ministru al Apărării, Anatolie Nosatii.

2 Armata Națională are colaborări cu 30 de state. Primul acord de cooperare a fost semnat pe 14 decembrie 1992 cu România, urmat de Ucraina și Belarus în anul următor. Printre cele mai prezente interacțiuni bilaterale pe segment militar putem nota SUA, România, Marea Britanie, Germania, Lituania, a specificat locotenent-colonel Tatiana Ionel, șefa Direcției cooperare internațională a Ministerului Apărării.

3 Cele mai longevive exerciții multinaționale, desfășurate pe teritoriul Moldovei sunt *Scutul păcii* și *Scutul de foc*. Aplicațiile de infanterie și de artilerie au loc anual cu regularitate, începând cu 2008 și, respectiv cu 2015, excepție fiind perioada pandemică, ne-a informat colonel Ruslan Cojocaru, locțiitor-șef J7 Direcția instruire întrunită și doctrine. Dintre antrenamentele în afara țării cel mai durabil (din 2014) și cel mai numeros (peste 900 beneficiari) este „Mission Readiness Exercise” din Hohenfels, Germania. Or, numai în acest an armata noastră a implicat contingente în 11 exerciții, a adăugat colonel Eugeniu Mariț, șef J5 Direcția planificare strategică.

4 Cea mai numeroasă și constantă participare de grup a militarilor moldoveni în misiuni de menținere a păcii este KFOR. Din 2014 și până în prezent Armata Națională a detașat 15 contingente în Kosovo, mai exact 568 militari. În trecut a existat și operațiunea umanitară sub egida NATO din Irak, însumând 6 contingente.

Celelalte implicări sunt individuale. Primele, sub egida OSCE (din 1997), înregistrează misiuni încheiate și doar cea din Ucraina, cu 20 de militari, în continuitate. Din 2003 ofițerii moldoveni își aduc contribuția la pacea internațională prin misiuni ONU în 8 destinații, dintre care 5 active. Cea mai tânără experiență și mai modestă numeric e misiunea UE. Din 2015 armata a trimis în total 7 militari, zona de responsabilitate actuală fiind Mali, a evocat colonel Eugeniu Mariț, șef J5, Direcția planificare strategică.

5 Cele mai periculoase explozive sunt bombele aruncătoare de 82 mm și bombele de aviație de la 50 kg. Primele sunt întâlnite preponderent în partea de sud-est a țării: Ștefan-Vodă, Căușeni, iar cele de avion, ce pot ajunge până la 500kg, sunt găsite mai mult în centrul Moldovei, unde a avut loc operația Iași-Chișinău, a comunicat colonel Gheorghe Racu, comandantul Batalionului de Geniu: „Muniții din cel de-al II-lea

Război Mondial avem peste tot. De exemplu, în cadrul unei campanii de proporții s-au descoperit 1260 de explozive pe un teritoriu împădurit de 48 ha. Misiunea a durat 4 luni și s-a realizat la solicitarea Autorităților Publice Locale din satul Bălțați, Ialoveni.”

6

Cele mai rezistente unități de tehnică militară (din punct de vedere a rezistenței blindajului) din dotarea Armatei Naționale sunt mașinile de înlăturare a barajelor IMR-2 pe bază de T-72, folosite atât în scopuri militare pentru deblocarea barajelor pe timpul acțiunilor de luptă, cât și pe timp de pace pentru lichidarea consecințelor în situații excepționale (zăpezi abundente, inundații, etc.).

Cele mai rezistente din punct de vedere tehnic la moment sunt autocamioanele KAMAZ-43101 și URAL-4320. Ele trec practic prin orice teren accidentat de pe teritoriul țării, prezentând cele mai puține probleme tehnice la un minim de întreținere și exploatare corectă, a comunicat locotenent-colonel Eugen Caragea, șef Serviciu auto și blindate, Secția armament și tehnică militară, J4 Direcția logistică.

7

Cele mai economice unități de tehnică militară din dotarea Armatei Naționale sunt autovehiculele de teren UAZ. În funcție de model ele consumă de la 16 până la 22 l/100km). Locul secund poate fi atribuit autovehiculelor cu destinație multiplă HMMWV - între 18 și 22 l/100km). Autocamioanele M-35 A2 și A3 cu 29-31 l/100km încheie clasamentul. Tot ele pot fi incluse în categoria cel mai vechi tip de transport din armată, fiind depășite doar de un atelier de reparație MRS-AT pe șasiu de bază ZIL-157, produs în 1970. Toate sunt în stare de funcționare și se folosesc conform destinației, au opinat specialiștii J4 Direcția logistică.

8

Știați că termenul de utilizare a unei aeronave nu se măsoară în ani, ci în ore și numărul de aterizări? În cazul Armatei Naționale cele mai multe ore de funcționare a motorului, peste 2000, le are aeronava An-2T (05). Aceasta a acumulat cca 5000 de aterizări și a participat la misiuni de desantare-parășutare, instruire personal navigant, cercetare aeriană, transport personal și încărcături, ne-a informat maior Andrei Ceban, comandantul Bazei transport aerian

Regimentul de aviație. Mai mult, avionul a ajutat piloții militari să treacă botezul zborului, ultimul fiind locotenent Vitalie Grițco. Conform tradiției după primul zbor independent pilotul este ținut de mâini și de picioare, în timp ce colegii îl lovesc ușor de toate roțile aeronavei pentru a avea toate zborurile la fel de sigure. Un alt ritual respectat este ca pilotul novice să fie aruncat în mărăcine pentru a simți cât de dureroasă este aterizarea, nu cum scrie în carte.

9 La compartimentul armament din dotarea Armatei Naționale cele mai utilizate, precum și cele mai răspândite sunt pistolul mitraliera de model AKM, calibru 7,62 mm și pistolul PM calibrul 9mm. Aceste tipuri de arme menite pentru distanțe mai lungi și mai scurte sunt folosite la desfășurarea lecțiilor și tragerilor de către toate forțele armate ale țării, dar și de peste 70 de state ale lumii, potrivit Wikipedia.

De asemenea, ținem să evidențiem pistolul TT, calibru 7,62 mm - cel mai vechi tip de arma din AN, având anul de producere 1935, ne-a înștiințat colonel Oleg Pulbere, locțiitor-șef J4 Direcția logistică.

10 Uniforma de instrucție a unui militar atât din forțele terestre, cât și aeriene, are 12 buzunare, cele mai multe de până acum. Uniformele anterioare aveau 10 buzunare și erau puțin diferit aranjate. Numărul mare al buzunarelor nu e element decorativ, ci o necesitate pentru executarea misiunilor, aplicațiilor, exercițiilor. Militarul păstrează în ele documente de identitate, bani și alte accesorii (pix, chei, telefon, cuțit, pachet individual-medical, port-încărcător, etc), a amintit locotenent major Tatiana Rotaru, ofițer superior, Serviciu echipament, Secția planificare și asigurare J4, Direcția logistică.

În Armata Națională sunt 5 tipuri de ținute militare: de gală, de paradă, de serviciu, de instrucție și de sport.

11 Cel mai greu echipament militar aparține unui genist și poate ajunge la 37 de kg. E vorba de situațiile în care trebuie depistate explozive mari sau cu mai multe neclarități față de caracteristicile, poziția, cauza apariției obiectului, afirmă colonel Gheorghe Racu, comandantul Batalionului de Geniu: „Echipamentul unui genist se împarte în trei categorii: ușor, mediu și greu. El este ales în funcție de misiunea și pericolul ei. Dacă e o misiune cunoscută și avem obiecte mici, cum ar fi cartușe, genistul ia cu sine costumul ușor. În cazurile mai complicate, inclusiv în campanii de cercetare, se folosesc celelalte două tipuri de seturi logistice individuale. Mai mult, un genist execută misiuni de deminare maximum 4 ore pe zi. așa prevede regulamentul și altfel nici nu e posibil, ținând cont de greutatea echipamentului, condițiile climaterice și de muncă ale specialistului.”

12 Cea mai solicitată meserie militară de către candidații la rangul de ofițeri este specialitatea comunicații și informatica, a evidențiat colonel Anatol Bucuci, comandantul AMFA: „Dezvoltarea tehnologiilor informaționale, necesitatea utilizării domeniului IT în orice sferă de activitate a crescut dorința tinerilor de a însuși această specialitate. Interesul se manifestă și în rândul fetelor, care anual reprezintă cca 20% din numărul total de studenți. Decizia se ia în funcție de fondul de cazarmă.”

Instituția de învățământ militar pregătește comandanți de pluton la 3 specialități. Cea mai dură competiție s-a înregistrat în anii '90, când pentru un loc „au luptat” și 12 candidați.

13 Cele mai răspândite meserii în rândul militarilor în termen sunt bucătari, tractoriști, șoferi, mecanici auto și lemnari. Aceștia vin în armată din școli profesionale și le aplică în măsura necesităților, iar solicitate sunt profesii ca conducători auto categoria B, C, H, conducători TAB, instructori sanitari, bucătari, muzicanți și codificatori. Specialitățile strict militare, cum ar fi conducători TAB, se pregătesc la Centrul de Pregătire a Specialiștilor din Armata Națională (CPS), a menționat colonel Octavian Druță, șef Centru gestionare resurse de mobilizare și efectivului Armatei Naționale.

14 Cei mai iscusiți țințași din Armata Națională sunt militarii din Brigada III Infanterie Motorizată. Conform rezultatelor la ultimul concurs de trageri aceștia au ocupat poziția întâi la toate trei probe: sportivă, combinată și pușcă. Luând în calcul reușitele la probele de tir din ultimii 5 s-au mai evidențiat Batalionul cu Destinație Specială și Brigada II Infanterie Motorizată, prezente în toate tabelele anuale cu locuri de frunte, am aflat de la colonel Vasile Olednic, șef Secție pregătire și sport, J7 Direcția instruire înunită și doctrine, MSM.

15 Cea mai multinațională unitate militară este Brigada III Infanterie Motorizată din Cahul. Aici îndeplinesc serviciu militar 5 naționalități: moldoveni, ruși, ucraineni, bulgari și găgăuzi. Explicația e simplă: în zona de sud a Moldovei sunt mai multe sate cu aceste etnii, iar la nordul țării domină satele ucrainene, respectiv Brigada I Infanterie Motorizată din Bălți are dintre minoritățile naționale mai mulți ucraineni. Între ei vorbesc limba comodă lor, iar la nivel de organizare toate activitățile se desfășoară în limba română, a relatat colonel Octavian Druță, șef Centru gestionare resurse de mobilizare și efectivului Armatei Naționale.

(Va urma)

Liuba VICOL

SĂ NE CUNOAȘTEM ISTORIA ȘI ARMATA

Agencia pentru Știință și Memorie Militară a lansat campania de promovare a istoriei și valorilor naționale, culturii memoriei militare, imaginii Armatei Naționale și serviciului militar

În cadrul proiectului, realizat sub sloganul „Să ne cunoaștem Istoria și Armata”, în diferite localități, instituții de învățământ și de cultură din țară vor fi organizate expoziții mobile din fondurile Agenției pentru Știință și Memorie Militară, Centrului Mass-Media Militară și a colecționarului Petru Costin, care vor aduce în prim plan cele mai importante evenimente din istoria națională, activitatea Armatei Naționale etc.

Proiectul a demarat prin lansarea a două expoziții la primăria satului Ciuciulea, raionul Glodeni – „Basarabia în perioada Primului Război Mondial” și de drapele istorice din Ga-

leria colecțiilor lui Petru Costin a Consiliului raional Ialoveni și Muzeului Militar.

Expoziția „Basarabia în perioada Primului Război Mondial” cuprinde o serie de documente, mărturii și fotografii inedite din arhivele diferitor state și fondurile Muzeului Militar, referitoare la situația teritoriului basarabean în perioada 1914-1918, iar cea de drapele istorice include peste 30 de lucrări, care reprezintă replica tuturor steagurilor de la înființarea Moldovei, printre acestea regăsindu-se Drapelul de luptă a lui Ștefan Cel Mare, Drapelul Creștinătății, etc.

În cadrul evenimentului, reprezentanții Agenției pentru Știință și Memorie Militară au transmis în fondul bibliotecii din localitate albumul „Armata Republicii Moldova”, ediție care constituie o trecere în revistă a procesului de formare și evoluție a organismului militar național pe parcursul celor 30 de ani de existență, precum și culegerea „Constituirea și evoluția Armatei Naționale a Republicii Moldova. Repere documentare”. Ambele lucrări au fost realizate de colonelul (r), dr. Vitalie Ciobanu, vicedirector al Agenției pentru Știință și Memorie Militară. De aceste două ediții, apărute sub egida Agenției pentru Știință și Memorie Militară, vor beneficia toate bibliotecile din localitățile unde se va desfășura campania.

Concomitent, expoziții similare au fost organizate în orașele Singerei, Ungheni și municipiul Bălți.

La Casa Raională de Cultură „Nicolae Iorga” din Singerei, au fost expuse expozițiile „Mișcarea de eliberare națională din Basarabia (1917 – 1918)” și de fotografie sub genericul „Despre cei, care au încălțat bocancii...”, care include secvențe neregizate

din viața cadrelor militare ale Armata Națională în diverse locații, ipostaze și stări de spirit atât în timpul misiunilor executate pe teritoriul țării, cât și în diferite teatre internaționale de operații, surprinse de fotografii militare Vitalie Iovu și Dmitrii Vosimeric de la Centrul Mass-Media Militară.

Potrivit lui Valeriu Rusu, șeful Secției Cultură al raionului Singerei, elevii de la instituțiile de învățământ din oraș vor desfășura lecțiile de istorie vizitând aceste două expoziții. „În cadrul acestor ore, profesorii și reprezentanții Secției Administrative-Militare din teritoriu vor povesti tinerilor atât despre evenimentele care au marcat mișcarea de eliberare națională din anii 1917-1918, cât și cele mai importante acțiuni de constituire, evoluție și activitate a Armatei Naționale pe parcursul celor 30 ani de existență”, a menționat Valeriu Rusu. Primii care au vizitat expozițiile din Casa Raională de Cultură „Nicolae Iorga”, au fost elevii Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din orașul Singerei, profesor Maria Druga.

În orașul Ungheni, la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu”, a fost vernisată expoziția „Foametea din Basarabia. 1946-1947”. Într-un dialog cu elevii claselor a XII-a, Sergiu Cataraga, directorul Muzeului Militar, a discutat despre proveniența și urmările regimurilor totalitare, precum și consecințele acestora asupra evoluției unei societăți. În municipiul Bălți, expoziția de fotografie „Despre cei, care au încălțat bocancii...”, a fost expusă în incinta Colegiului Tehnic Feroviar, studenții fiind familiarizați despre activitatea Armatei Naționale și serviciul militar de către reprezentanții Centrului Militar Teritorial Bălți.

Potrivit vicedirectorului Agenției pentru Știință și Memorie Militară, dr. Vitalie Ciobanu, în perioada imediat următoare reprezentanții instituției se vor deplasa și în alte localități ale țării, unde în colaborare cu autoritățile publice locale vor organiza evenimente și expoziții.

Proiectul a trezit interesul publicului din țară, în adresa Agenției parvenind tot mai multe solicitări de a organiza asemenea evenimente din partea diferitor organizații și instituții guvernamentale sau ONG-uri, activiști civici, profesori etc.

**Serviciul Comunicare
al Agenției pentru Știință și Memorie Militară**

Foto: Sveatoslav ROTARI

EVOLUȚIA COVID-19 ȘI VACCINAREA ANTI-COVID

COVID-19 în lume

Începând cu 31 decembrie 2019 și până la săptămâna 36-a a anului 2021, au fost raportate 225 166 539 cazuri de COVID-19, inclusiv 4 636 120 decese. Europa a înregistrat 65 455 649 cazuri; cele mai afectate sunt Regatul Unit (7 226 276), Rusia (7 140 070), Franța (6 905 071), Turcia (6 658 251) și Spania (4 915 265). Cinci țări care au raportat cele mai multe decese sunt Rusia (193 468), Regatul Unit (134 200), Italia (129 919), Franța (115 517) și Germania (92 618).

În Moldova

Avem înregistrate 274 812 cazuri de infectare și 6536 decese provocate de acest virus. În săptămâna 6-12 septembrie 2021, au fost înregistrate 4593 cazuri de COVID-19. S-a înregistrat o creștere de 42,0%. Rata de forme medii constă 6,9% și forme grave 4,1%. Inter-nați în stare extrem de gravă sunt peste 60 de pacienți. Numărul de cazuri noi infectări depășește 1000 pe zi, iar deceselor peste 10, și numărul este în creștere.

COVID-19

ÎN LUME

Cazuri înregistrate
225 166 539

Decese
4 636 120

ÎN MOLDOVA

Cazuri înregistrate
274 812

Decese
6 536

ÎN EUROPA

Cazuri înregistrate
65 455 649

Cele mai afectate țări

	7 226 276
	7 140 070
	6 905 071
	6 658 251
	4 915 265

Cinci țări care au raportat cele mai multe decese

	193 468
	134 200
	129 919
	115 517
	92 618

Evoluția pandemiei

De la înregistrarea primului caz de infecție virusul a demonstrat rezistența în mediu și contagiozitate, care cu apariția tulpinelor noi în urma mutațiilor, a sporit și transmisibilitatea și rezistența unei tulpini prezintă o virulență înaltă cu numărul mare de cazuri grave, exemplul tulpina *Delta*.

Varianța Delta

Varianța *Delta* este foarte contagioasă (2-4 ori în comparație cu variantele anterioare). Varianța *Delta* provoacă boli mai severe decât variantele anterioare, cauzează marea majoritate a spitalizărilor și a deceselor, în deosebi la persoanele nevaccinate. Persoanele infectate cu varianța *Delta*, inclusiv persoanele complet vaccinate, pot transmite virusul altora. Cu toate acestea, persoanele vaccinate par să răs-

pândească virusul pentru o perioadă mult mai scurtă, aceasta explică necesitatea purtării măștilor.

Persoanele nevaccinate rămân cele mai vulnerabile, deoarece dezvoltă cazuri de boală grave și deosebit de grave. Tulpina nouă *Delta* afectează grav persoane tinere și copii cu dezvoltarea formelor de pneumonii severe.

Persoanele vaccinate pot dezvolta boala, dar în forma ușoară și niciodată fatală. Avem cazuri documentate în Armata Națională: militarii vaccinați fiind în contact direct (rude sau apropiați) cu persoane infectate de virusul SARS-CoV-2 pe parcursul mai multor zile, nu au dezvoltat boală și au rămas sănătoși (a fost demonstrat cu teste PCR repetate). Alt exemplu: în rândul lucrătorilor din sfera medicală a Armatei Naționale nu avem cazuri de persoane infectate de virusul SARS-CoV-2 după vaccinare.

Vaccinare în Moldova

Vaccinul împotriva COVID-19 reprezintă un instrument de importanță majoră, fiind o metodă foarte eficientă pentru a opri pandemia, dar aplicată împreună cu alte măsuri antiepidemice (distanțarea, respectarea măsurilor igienice, testarea eficientă și desigur purtarea măștilor).

Până în prezent, Republica Moldova a recepționat 1.665.220 de doze de vaccin împotriva COVID-19. Vaccinarea împotriva COVID-19 este gratuită și recomandată de toate instituțiile de sănătate la nivel național și internațional. De la inițierea Campaniei de vaccinare împotriva COVID-19 (2 martie 2021), au fost administrate 1.336.608 doze de vaccin. Acoperirea națională cu o doză constituie 22,51%, cu schemă completă – 21,34 %. Lucrătorii medicali vaccinați cu o doză: 89,60 %, iar lucrătorii medicali vaccinați cu schemă completă: 88,22 %, ceea ce a determinat reducerea morbidității în rândul acestora cu 85%. Cea mai înaltă rată de vaccinare cu schema completă e înregistrată în mun. Chișinău – 32%, r. Soroca – 24%, r. Dubăsari – 23%, r. Orhei – 22%. În același timp, cea mai redusă acoperire vaccinală din țară, între 12% – 15%, se atestă în raioanele Leova, Singerei și UTA Găgăuzia. O rată mică de acoperire vaccinală este atestată și în rândul populației cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani.

VACCINARE ÎN MOLDOVA

Administrare **1 336 608** doze de vaccin

ACOPERIREA NAȚIONALĂ

cu o doză

22,51 %

Lucrătorii medicali

cu o doză

89,60 %

cu schemă completă

21,34 %

cu schemă completă

88,22 %

Cea mai **ÎNALTĂ** rată de vaccinare cu schema completă

mun. Chișinău – 32%
r. Soroca – 24%
r. Dubăsari – 23%
r. Orhei – 22%

Cea mai **REDUSĂ** acoperire vaccinală din țară

raioanele Leova, Singerei și UTA Găgăuzia – 12% – 15%

Vaccinarea anti-COVID-19 în Ministerul Apărării.

Imunizarea în Ministerul Apărării este organizată cu toate tipurile de vaccin aprobat și este absolut benevolă. În cadrul Armatei Naționale rata medie de vaccinare cu prima doză este de 72%, cu ambele - 67%. Rata persoanelor vaccinate din cadrul instituțiilor medico-militare și lucrătorii medicali ale unităților militare constituie 90%. Procentul de acoperire cu vaccin printre efectivul Ministerului Apărării și Marelui Stat Major atinge 80% (rezultatul cel mai bun 100% - Inspectoratul Militar), în timp ce în unele unități militare nu depășește 60%. Cea mai joasă rată de vaccinare se atestă în grupul de vârstă cuprinsă între 18-30 ani, între militarii prin contract. Soldații în terment demonstrează înțelepciune și s-au vaccinat în proporție 94-96%, excepție soldații încorporați recent. Un alt exemplu de înaltă responsabilitate demonstrează femeile militare, rata de vaccinare în acest grup de militari este mai mare decât în rândul militarilor de gen masculin.

Cauzele de refuz de vaccinare se explică: teama complicațiilor și reacțiilor adverse, teoriile conspirației, neîncrederea în vaccinuri, înaltul nivel de dezinformare și de panică, provocate de informații false în sursele neoficiale.

Obiectiv: complicații și reacții adverse: De la începutul campaniei de vaccinare, au fost înregistrate 1,496 reacții adverse, dintre care 92,1% forme ușoare, 7,9 % forme moderate (în forma de febra nesemnificativă, dureri locale, mialgii, slăbiciuni etc). Cazuri grave sau fatale nu au fost înregistrate.

Situația în alte țări cu obligativitatea vaccinării. În Țările Baltice, de exemplu Estonia, comandantul armatei a ordonat în luna iulie vaccinarea obligatorie pentru tot efectivul Ministerului Apărării (militari și funcționari) până la 1 septembrie 2021 sau eliberarea din structură. Președintele Statelor Unite Joe Biden a dispus – „*Toți angajații guvernamentali obligator să se vaccineze*”. Termenul limită de vaccinare pentru Forțele Armate SUA este decembrie 2021. Italia și Franța au luat decizia ca toți lucrătorii medicali, fără excepție, să fie vaccinați sau să plece în concediu din cont propriu. În majoritatea structurilor militare din lume vaccinarea este obligatorie, deoarece este parte a planului de pregătire de luptă și determină capacitatea forțelor de executare a misiunilor.

Vaccinarea, cu certitudine, salvează și va salva vieți, precum și va stopa pandemia.

Colonel Ivan PETCOV

Vaccinarea anti-COVID ÎN ARMATA NAȚIONALĂ

Rata medie de vaccinare cu o doză

72 %

Rata medie de vaccinare cu schemă completă

67 %

Rata persoanelor vaccinate din cadrul instituțiilor medico-militare și lucrătorii medicali ale unităților militare

90 %

ÎN MINISTERUL APĂRĂRII ȘI MARELE STAT MAJOR

Rata persoanelor vaccinate în rândul efectivului Ministerului Apărării și Marelui Stat Major

80 %

FII CURAJOS! FII RESPONSABIL! VACCINEAZĂ-TE!

Aproximativ 2,5 milioane de oameni au murit în 2020, la nivel global, din cauza Covid-19

Pandemia de coronavirus reprezintă criza globală de sănătate, definitivă pentru timpurile noastre și una din cele mai mari provocări după cel de-al doilea război mondial. De la apariția sa, virusul s-a răspândit pe toate continentele. COVID-19 însă este mai mult decât o criză de sănătate, având implicații fără precedent în plan socio-economic. Pandemia debusolează fiecare țară pe care o afectează, având forța de a genera efecte devastatoare de ordin social, economic și politic, care vor lăsa „cicatrici” profunde. În fiecare zi, oamenii continuă să piardă locuri de muncă și veniturile, fără șansa de a afla când se va reveni la normalitate. Organizația Internațională a Muncii estimează că 400 de milioane de locuri de muncă ar putea fi pierdute în viitorul apropiat, iar potrivit previziunilor Băncii Mondiale, în acest an volumul remitențelor va scădea cu 110 miliarde dolari, ceea ce ar însemna că 800 de milioane de oameni nu vor putea să facă față necesităților de bază. În 2021 am ajuns acum la tragicul antirecord de peste două milioane de decese, iar umanitatea resimte o povară grea a acestor pierderi de vieți omenești.

Singura experiență epidemiologică pe care o mai avuseseră cei din spitale era cea legată de gripă

În plin val epidemiologic trei, spitalele primesc zilnic tot mai mulți bolnavi cu COVID-19, iar medicii spun că sunt din ce în ce mai mulți tineri și cazuri tot mai grave. Singura experiență epidemiologică anterioară pe care o mai avuseseră cei din spitale era cea legată de gripă. În prezent, o altă provocare o reprezintă noile tulpini ale virusului. Potrivit autorităților, după un an de pandemie, ne aflăm în fața aceluiași virus care își găsește în continuare mijloace de supraviețuire, de modificare a structurii, care îi permit să afecteze mai departe populația generală.

Tot mai mulți experți în sănătate, afirmă că dinamica infecției SARS-CoV-2 găsește un corp medical suprasolicitat, un tratament antiviral modest ca eficacitate, dar și o soluție de prevenție a bolii prin vaccinare care ar putea limita această pandemie dacă mobilizarea noastră, a tuturor, pentru vaccinare ar fi consistentă (într-un procent de minim 80%).

Al treilea val aduce și modificări legate de vârsta pacienților internați cu forme severe sau critice - mai tineri, în segmentul 30-40 ani, dar și o creștere a necesarului de oxigen la peste jumătate din cazurile internate în secțiile clinice.

COVID-19 în Armata Națională

Ca rezultat al creșterii semnificative a numărului de infecții cu SARS-CoV-2, în unitățile Armatei Naționale au fost impuse noi măsuri de siguranță precum restricționarea vizitelor persoanelor străine, concediilor pentru militari în termen, dar și desfășurarea activităților în masă, evenimentelor festive și a altor activități cu prezența fizică a persoanelor. Una dintre soluțiile cele mai benefice de a învinge această epidemie care a afectat întregul glob pământesc rămâne a fi vaccinarea în masă a populației. Pe plan național, Ministerul Apărării rămâne a fi un exemplu la capitolul imunizare antipandemică.

Colonelul Andrei Șram, comandant Brigada II Infanterie Motorizată a declarat că „în calitate de comandant de unitate am hotărât să fiu un exemplu și să mă vaccinez chiar printre primii. Gestul meu, sper să fie un imbold pentru toți din jur. În acest context, îndemn toată populația Republicii Moldova să se vaccineze, căci doar astfel putem ieși din acest impas. O mare parte din efectivul Brigăzii 2 Infanterie Motorizată deja au fost imunizați. Îndemn toți civilii dar și militarii să se vaccineze și să nu se lase manipulați de anumite mișcări. Schimbările în bine depind de fiecare dintre noi! Fii curajos! Fii responsabil! Vaccinează-te!”

Medicii ne atenționează că sunt mai multe cazuri grave la tineri în acest val, mai mulți descriu manifestări digestive (lipsa apetitului, diaree, vome), confundă oboseala cu dificultatea de a respira, tusea este rară și din nefericire nu îi alarmează, febra poate lipsi. Mulți aleg ca să nu se adreseze la medic în fază incipientă, iar aceasta nu cred că este asociată cu frica de spital, ci mai degrabă cu lipsa percepției gravității bolii; mulți pacienți se monitorizează singuri la domiciliu ca saturație în oxigen și sunt convinși că totul este în regulă, pentru că valorile sunt normale. „Sunt situații însă în care scăderea saturației este una bruscă într-un moment în care pneumonia cuprinde o suprafață mare, de peste 75% a plămânilor, punându-le viața în pericol. Agravarea se produce mai ales în a doua săptămână de boală”.

Soldatul Vlad Sili, a simțit pe propria-i piele ce înseamnă acest virus. Durerile avute dar și starea sufletească din acea perioadă nu pot fi explicate în cuvinte. „Ce mă îngrijorează cel mai mult este dezinteresul pe care marea majoritate a oamenilor îl manifestă față de boală. Păstrarea măsurilor generale, distanțarea socială, portul măștii, spălarea pe mâini - acestea trebuie să fie obligatorii și nu se prea mai păstrează, oamenii s-au obișnuit cu gândul și tratează relativ ușor această problemă. Pericolul încă mai persistă”.

Menționăm că conducerea de vârf a armatei se implică activ în implementarea măsurilor de combatere a pandemiei, totodată, oferind sprijin campaniei de vaccinare anti-Covid desfășurată la nivel național.

Soldatul Daniel Iepuraș a subliniat: „M-am vaccinat din propria inițiativă și sunt conștient de pericolul Covid-ului asupra vieții. Fiecare concețea trebuie să conștientizeze că de atitudinea fiecăruia depinde ziua de mâine. La moment cel mai sigur remediu este vaccinul. Doar imunizându-ne putem reveni cât mai repede la o viață normală”.

Același punct de vedere îl împărtășește și soldatul Marin Morari: „Eu m-am vaccinat pentru a mă simți în siguranță. La moment, toți membrii familiei mele au trecut această procedură. Doar astfel îi putem avea pe cei dragi alături. Să nu uităm că viața este cel mare dar primit de la Dumnezeu, iar noi avem datoria să o păstrăm”.

Medicii semnalează o altă problemă - pacienții își autoformează o schemă de tratament de pe Google sau Facebook

În momentul actual, pacienții își autoformează o schemă de tratament de pe Google, de pe Facebook, au o schemă de tratament pe care au auzit-o de la prieteni. Și dacă pacientul nu merge bine și moare, ceea ce se poate întâmpla, suntem noi de vină și suntem acuzați că nu am aplicat tratamentul care trebuie. Ce s-a schimbat în bine? S-a investit foarte mult; problema cea mai gravă este că personalul, atât cât este, este foarte obosit și foarte depresiv, ne spun lucrătorii medicali.

Medicii continuă să facă apel la populație să se vaccineze

Bătălia împotriva bolii COVID-19 se duce în spitale, dar se câștigă în societate. Personalul medical luptă neîncetat de peste un an, cu un virus care provoacă o boală cu evoluție imprevizibilă. Spre deosebire de valul de îmbolnăviri din anul trecut, avem de-a face cu o tulpină nouă, cu infecțiozitate ridicată, a cărei circulație nu o putem opri decât împreună. Oricâte eforturi ar face toți cei din sistemul sanitar, dacă nu scădem numărul de cazuri prin respectarea măsurilor preventive (distanțare, evitarea aglomerațiilor și întâlnirilor necesare, igiena mâinilor, purtarea măștii) numărul de pacienți va continua să crească și odată cu aceasta inevitabil și numărul de pacienți de la ATI și decese. Și mai ales să ne vaccinăm. Să ne vaccinăm nepoții să-și poată vizita bunicii, copiii și tinerii să meargă la școală, iar adulții să poată să lucreze și să menținem economia deschisă. Este greu, dar dacă continuăm să ne comportăm responsabil și să ne vaccinăm în cele din urmă vom câștiga.

Toată lumea vorbește despre coronavirus (COVID-19) și, peste tot, există informații despre virus și cum să te protejezi de acesta. Informarea este esențială pentru a fi pregătit în mod corespunzător și pentru a te proteja pe tine și pe cei dragi. Din păcate, există o mulțime de informații care sunt incorecte. Dezinformarea în timpul unei crize de sănătate pune în pericol persoanele neprotejate și vulnerabile la boală și răspândește frica și stigmatizarea.

Când au început să primească pacienți cu COVID, lucrătorii medicali se temeau. Sarcina lor era să lupte pentru a salva pe altcineva și, totodată, să nu se infecteze. Treptat, s-au obișnuit. Au intrat în ritmul pandemiei. Astăzi se tem mai mult în exterior, afară, decât în secție.

„După un an, infecțiile sunt tot mai severe, tot mai galopante, iar pacienții se prezintă în stare tot mai gravă, iar opțiunile terapeutice, din păcate, nu s-au schimbat foarte mult. Așa că recomandarea și, totodată, rugămintea mea ar fi ca oamenii să se protejeze, să urmeze regulile și toate informațiile pe care le citesc sau le ajung la urechi, să le treacă prin filtrul rațiunii și al științei. Chiar dacă trăim într-o lume în care lucrurile nu mai sunt la fel, haideți să ne bucurăm de fiecare zi în care ne trezim sănătoși, noi și ai noștri”, afirmă soldatul Vlad Sili.

Un lucru e cert: pandemia nu ține cont de vârstă, etnie, sex, convingeri religioase. Din acest considerent respectarea cu strictețe a recomandărilor specialiștilor este o necesitate evidentă.

Vlad MADAN

MEDITAȚII DE PARADĂ

27 august 2021, ora 5 dimineața...

Majoritatea oamenilor încă visează sau dorm un somn profund, liniștit pentru că e zi de odihnă și nu e nici o grabă cu trezirea. Chiar și acei, care au gândul să ajungă în Piața Marii Adunării Naționale pentru a urmări Parada militară, au timp berechet până la 10.25, ora anunțată pentru debutul evenimentului.

Deja la această ora extrem de matinală, 122 soldați ai Gărzii de Onoare (GO) sunt treji, spălați, hrăniți și îmbrăcați în uniforma lor albă cavalească. Ei au o misiune emoționantă, responsabilă, de o precizie microscopică, ce va dura până dincolo de orele amiezii. În particular, patru din ei și-au impus corpul și mintea să-și revină repede după parada de acum trei zile din Ucraina și acum sunt mai mult decât gata pentru a însoți cei patru președinți din Moldova, România, Ucraina și Polonia în scenă, la depuneri de flori, pentru a deschide evenimentul dedicat Zilei Independenței și pentru a defila, alături de colegi la Parada militară.

Când am aflat de anumite abateri de program din cauza ceții, m-am gândit mai întâi la militarii, care trebuie să stea în poziție de drepti mai mult decât era preconizat și la felul în care vor rezista cu un regim al zilei incompatibil periodic cu necesitățile vitale. Frământările mele, de mamă probabil, au fost rapid înlăturate de răspunsurile ferme ale interlocutorilor mei. *Comandantul unității a avut grijă să organizeze contingentul astfel încât soldații să fie hrăniți la timp, să le ofere pauze necesare și i-a repartizat echilibrat să nu supra-solicite pe nimeni*, susține căpitan Victor Șipilov, comandant pluton 1 al Gărzii de Onoare: „*Desigur, să stai nemișcat timp de câteva ore nu este confortabil, comparativ cu activitățile în mișcare, cum au fost regruparea formațiilor cu 80 de drapele de stat și marșul de defilare. Însă, militarii sunt antrenați bine, minimum 5 ore pe zi, ei știu care e poziția corectă pentru a nu-și crea ulterior probleme de sănătate. Vorba aia: Greu la antrenament, ușor la ceremonie*”.

„Nu am simțit oboseală nici o secundă, eram atât de mândru de șansa de a participa la paradă în calitate de port drapel al Declarației de Independență, de a-l vedea aproape de președintele Ucrainei, Volodimir Zelenski, încât aveam senzația că pot sta așa încă mult timp”, mărturisește soldat clasa II, Va-

sile Balan: „Faptul că ne priveau mulți oameni din piață, părinții de la televizor, mă făcea mai puternic. Eu știu că pot oferi un exemplu de rezistență, stând ore în șir fără să mă mișc. Însăși parada militară e o demonstrare de unire și putere a companiei noastre, a armatei în general”.

Pentru soldat clasa III, Stanislav Procopciuc, festivitatea din Ucraina a fost o testare în teren, iar cea din Moldova atât de tulburătoare, încât dânsul a făcut exerciții de respirație înainte de eveniment pentru a-și menține emoțiile sub control: „E țara mea natală, 30 de ani de independență, țineam în mâini drapelul de luptă a lui Ștefan cel Mare, domnitorul pe care l-am îndrăgit încă din școală de la lecțiile de istorie - toate împreună le-am trăit în profunzime, chiar m-a furnicat la auzul primelor acorduri din debutul evenimentului. Ulterior, când comandantul armatei a dat ordin pentru paradă m-am simțit mai încrezător”.

Gânduri similare împărtășește și sergent clasa II, Sergiu Cebîrciu. Deși până în prezent dânsul a participat ca portdrapel la 10 parade, trăiește cu intensitate fiecare ceremonie: „Orice parada are ceva nou. Un alt contingent, un alt loc sau chiar alți pași de defilare nu te lasă să te plictisești sau să-ți îndeplinești funcția doar tehnic. Cel mai emoționat am fost la parada din Moscova. Era un vis al meu din copilărie și m-am simțit fericit realizându-l”.

Fericiți i-am văzut pe toți și atunci când drept recunoștință pentru implicare devotată au primit diplome și insigne comemorativă. Cea din urmă a fost elaborată de căpitan Alex Chirilenco, ofițer superior, Secția educație civică și tradiții militare: „În cadrul Ministerului Apărării am analizat mai multe variante. Până la urmă Comisia națională de heraldică a dat acordul pentru stindardul roman de luptă, considerând acest concept mai potrivit”. Insigna, creată în timp restrâns - în doar două săptămâni, a fost oferită pentru participare la parada militară dedicată Zilei Independenței.

27 august 2021, ora 7 seara...

Majoritatea oamenilor, inclusiv participanți la manifestările dedicate Zilei Independenței, iau cina și deapănă amintirile acumulate peste zi. Cei patru sus menționați completează cu experiența din țara vecină. Și chiar dacă parada militară de acolo a fost mai mare ca distanță (cca 3 km), mai numerică (12 țări) și mai diversă (prezența tehnicii militare), iar ai noștri au furat privirile întregului oraș, adunat pe bulevardul Khreshchatyk din Kiev, militarii din Garda de Onoare păstrează sentimentul de dedicație și admirație pentru tot ce înseamnă Republica Moldova.

Liuba VICOL

SPICUIRI DIN ISTORIA CEREMONIALULUI MILITAR

Festivitățile militare moderne și contemporane își au originea în mare parte în ceremonialul militar al Romei Antice. Începutul practicării lor în Europa Occidentală este legat indirect de fenomenul modernizării, început cu Renașterea, care inițial semnifica reîntoarcerea la cultura antică, greco-romană. Interesul față de cultura, arhitectura și legislația antică a stimulat mult studiul artei militare din perioada Republicii și Imperiului Roman. O parte importantă dintre conducătorii de oști ai epocii moderne și contemporane cunoșteau bine literatura romană cu privire la organizarea armatei, tacticile și strategiile de luptă, precum și a ceremonialului și simbolisticii acesteia. Este știut că întreaga comunitate romană antică gravita în jurul armatei și a faptelor de arme. Sursele de epocă subliniază caracterul militarist al societății romane, armata căreia era una de profesioniști. Antrenamentele zilnice ale soldaților aveau aspectul unor lupte adevărate, însă fără vărsare de sânge, iar războaiele purtate de armata romană semănau cu niște antrenamente sângeroase. În mare parte anume din interes militar a fost creată renumita rețea de drumuri, ca de altfel, și alte realizări ale civilizației romane.

Armata era calea obligatorie pe care o urmau toți cei ce doreau să-și facă o carieră publică și să participe la viața politică a statului roman. De asemenea, cele mai mari onoruri pe care le putea obține un cetățean roman în perioada Republicii (secolele VI-I î. Ch.) îl constituia *triumful*. Triumful era o ceremonie, asemănătoare cu parada militară actuală, organizată de statul și societatea romană în onoarea conducătorilor de oști înțorși victorioși din campaniile militare, în timpul căreia mășăluiau oștile, erau purtați în lanțuri prizonierii, erau demonstrate trofeele de război. Un element specific triumfului din perioada republicană consta în aceea că, în carul de luptă al conducătorului de oști, era pus un rob care regulat îi amintea triumfătorului că este doar un simplu om și că foarte repede, în cazul fărâdelegilor, își poate pierde statutul social, drepturile cetățenești sau chiar viața (*memento mori*). În timpul Imperiului triumful s-a transformat într-o ceremonie menită să glorifice pe împărat. Tot așa a procedat și Traian, în anul 107 d. Ch., când și-a sărbătorit cu mult fast la Roma victoria asupra dacilor.

Ceremoniile militare romane au fost preluate sub diferite forme de statele moderne și contemporane, cele mai cunoscute fiind paradele militare. Gradul de imitare a variat de la caz la caz și de la epocă la epocă, atingând apogeul în perioada interbelică, indeosebi în statele totalitare. De la romanii antici a fost preluat și *arcul de triumf*, prezent actualmente în mai toate capitalele europene. Arcul de triumf din Chișinău a fost construit către mijlo-

cul secolului al XIX-lea, sub numele de „Porțile Sfinte”, în cinstea victoriei armatei ruse timpul războiului cu turcii din anii 1828-1829.

Lumea creștină ortodoxă din estul Europei, inclusiv Țara Moldovei, s-a aflat sub influența Imperiului Bizantin, care deși a fost un continuator al Imperiului Roman de Răsărit, însă din punct de vedere politic și cultural s-a transformat într-o monarhie despotică orientală, pierzând multe din trăsăturile specifice lumii greco-romane antice. Ca urmare, în Moldova medievală ceremonialul militar a urmat în mare parte tradiția bizantină.

Este cazul de subliniat că parada militară modernă și contemporană se deosebește de cea medievală, care se numea *alai*. Deosebirea s-a manifestat mai mult ca substanță, decât ca formă, aspect derivat din specificul statelor de tip medieval, inclusiv a Țării Moldovei, care aparțineau legitim suveranilor lor, în cazul nostru domnilor, ca „unși ai lui Dumnezeu”. Titlul oficial al domnilor așa și suna: „Cu mila lui Dumnezeu, noi (*numele*) voievod, domn al Țării Moldovei”. În statele moderne și contemporane, ca regulă, suveran legitim este poporul, reprezentat de guvernanți aleși din mediul său în urma procesului electoral. Paradele militare contemporane urmăresc scopul de a evidenția puterea poporului suveran, prin aleșii săi, iar alaiurile, care erau atât laice cât și ecleziastice, aveau menirea să arate puterea domnului, ca „ales al lui Dumnezeu” și stăpân al țării.

Alaiuri laice aveau loc cu regularitate, deși amplasarea lor, ca număr de participanți și fast, se deosebea de la caz la caz. Existau alaiuri de curte, alaiuri domnești înafara curții, în timpul plimărilor prin oraș, alaiuri de vânătoare, alaiuri de război, organizate în timpul campaniilor militare. Practic în toate cazurile se făceau cu o prezență mare a ostașilor, obligatorie fiind muzica militară, care în secolele XVII-XVIII era de origine otomană.

Alaiuri erau organizate și în timpul ceremoniilor de sosire și plecare de la domnie a domnitorilor, precum și a soliilor străine. La venirea noului domn de la Țarigrad, alaiul format din boieri și oșteni îl întâmpina la marginea țării, la Galați, și îl însoțea până la Iași. La plecare însă, alaiul petrecea pe domn doar până la ieșirea din capitală. În cazul soliilor,

există mărturii din epocă ce atestă practicarea de către unii oșteni a jocurilor militare (un fel de *djighitovkă*), care aveau menirea de a distra solii, dar și de a scoate în evidență măiestria și îndemânarea ostașilor (spre exemplu, în timpul soliei lui Ieronim Radziejowski din 1667). Militarii care îi însoțeau pe solii străini purtau un drapel roșu, cu capul de bour (a se vedea, de exemplu, solia lui Samule Twardowski din 1622 și solia lui Ioan Gninski din 1677).

Existau alaiuri domnești cu tentă religioasă, care se efectuau în timpul marelor sărbători creștine. Cavaleria, după ce ajungea la biserică, se înșira la ușă în două rânduri, iar domnul trecea prin mijlocul lor. Pedestrima la sosire se aranja într-un cerc mare.

Un alai domnesc tipic pentru cumpăna secolelor XVII-XVIII era format din următoarele componente: în frunte acționau coordonatorii, aleși dintre militari și curieri, care erau responsabili să asigure coloanei trecere liberă. Ei erau urmați de unitățile de cavalerie, între dânsle se lăsa ceva loc liber pentru a le putea deosebi. În

fruntea fiecărei unități de cavalerie de curte se afla căpitanul, iar alături era purtat steagul ei. Ostașii mergeau în linie dreaptă, în rânduri, sub supravegherea căpitanilor. După ei urmau unitățile de curieri, călărași și umblători, conduși de mai marii lor, numiți vâtafi.

În continuare erau purtați de căpăstru caii suplimentari, având în față două *tuiuri* (niște steaguri din

cozi de cai), însemne domnești primite de la sultan. Urmău copiii domnului, iar după ei însuși domnul, înconjurat de garda sa personală, formată din opt oșteni numiți paici, înarmați cu spadă și lance aurite. După domn veneau trei coloane compuse din boieri și slujitori de curte: în dreapta erau comișii și vâtafii de slujitori, în stânga postelnicul și cu subalternii săi, iar în mijloc – bulucbașii, câte patru pe fiecare latură. Alaiul era încheiat de unitățile de seimeni, adică oșteni pedestri cu leafă, care mășăluiau în pas și rânduri drepte sub supravegherea unor ofițeri, ziși ceașii.

După domn se mai aflau spătarul, care ducea armele domnești, slujitorii de taină (cămărașii, postelniceii, stolniceii, cihodarul și medelniceii). Tot acolo era purtat steagul cel mare, numit *sangeac*, și altele două mai mici. Alături se afla *tubulhanaua*, adică orchestra ienicerilor, și armașii (un fel de poliție), de ambele laturi. Erau urmați de marii boieri, în ordine, după cele trei trepte. La coada alaiului de regulă se afla o gloată formată din slugi boierești, târgoveți și negustori. Alaiul de război includea și unitățile de atileriști împreună cu tunurile din dotare.

În Moldova și în Basarabia modernizarea militară (inclusiv a ceremonialului), de rând cu cea economică și socio-politică, s-a început la cumpăna secolelor XVIII-XIX prin aplicarea treptată a ajunsurilor civilizației europene occidentale.

Ceremonialul militar din vechime și până în zilele noastre a avut un rol important în ridicarea spiritului combativ al armatei și în ceea ce privește consolidarea statului și a societății.

Sergiu BACALOV,
doctor conferențiar

DE-A FIR A PĂR

Cea mai plăcută tăiere, pe care o acceptăm nesiliți de nimeni, este cea a părului.

Creatorii frumuseții capilare se străduiesc să ne satisfacă orice capriciu și drept răsplată noi celebrăm Ziua Mondială a frizerului pe 16 septembrie.

În context militar tunsoarea părului e intangibilă cu imaginația. De aceea, standardele *Bob*, *Sport*, *Model* la bărbați și *Gavroche*, *Cara*, *Cascada* la femei sunt suficiente pentru a ține personalul militar în corespundere cu regulamentul de rigoare, ne sugerează sergent clasa a II, Vladimir Gusev, frizerul neformal al Brigăzii de Infanterie Motorizată din Bălți și nu numai: „Înainte de armată, în anii 90

am făcut școli de frizer locală, germană și londoneză. Visam la această meserie de mic, dar și cariera

de militar mă atrage enorm, mai ales că vin dintr-o generație de militari. Ajuns în armată ca ostaș, am decis să rămân și de atunci le combin. Nu e loc pentru mare creativitate într-o unitate, dar compensez dorințele profesionale pe capetele prietenilor, rudelor, cunoștințelor din oraș. Sunt mulțumit de această viață”.

Frizerul militar nu ia bani de la colegi pentru servicii, iar cel mai emoționant moment a fost când l-a tuns pe ministrul Apărării, Pavel Creangă, venit într-o vizită de verificare în unitate. Pe atunci era soldat.

Brigada de Infanterie Motorizată din Cahul nu are un frizer calificat, dar colaborează cu o școală specializată. Locotenent-major Afanasie Nastas, șef Serviciu echipament intermediază legătură de mai mulți ani: „Studentele făceau practica pe noi incorporați și ambele părți erau mulțumite. Păcat că din cauza pandemiei nu putem continua această colaborare. Pe de altă, fiecare subunitate are instrumente de tuns proprii, procurate special, la care soldații au acces liber. Noi doar identificăm militarul în termen potrivit pentru acest rol”.

În trecut, prin unități exista funcția de frizer și un loc special amenajat pentru frizerie.

EMOJI MILITARE

Totul a început de la o față zâmbitoare. Era 19 septembrie 1982. De atunci emoji sunt nelipsite în comunicarea noastră virtuală. În semn de respect, recunoștință pentru veterani și militarii activi au fost create Emoji-uri ale Medaliei militare, primele fiind din 2014. Pe majoritatea platformelor simbolurile digitale prezintă o medalie de aur atașată la o panglică și seamănă ușor cu decorațiuni reale. Sursa: <https://bit.ly/2Y5kM95>

De asemenea, pentru a anima discuțiile pe rețele de socializare, inclusiv între apărătorii păcii, companiile au elaborat pictograme cu tematică militară, cunoscute și ca Vetmoji. Aplicația include peste 200 astfel de imagini, ce reflectă diferite emoții și vizează mai multe tipuri de forțe militare.

ATENȚIE RADAR!

Paratele, ce reprezintă coloana vertebrală în controlul traficului aerian și sunt căutate cu atenție de conducătorii auto, au fost create inițial pentru nave. Experimentele cu RADAR (Radio Detection And Ranging) au început în anii 1800. Invenția, brevetată pe 23 septembrie 1904, a trezit interes militar abia în 1930, când au fost dezvoltate bombardiere militare cu rază lungă de acțiune capabile să transporte încărcături mari. Către cel de-al II-lea Război Mondial 8 țări aveau câte o formă de echipament radar operațional în serviciul militar. Până la urmă SUA și Marea Britanie, coagulându-și eforturile, au obținut o poziție de superioritate în domeniu.

După război au apărut noi utilizări ale radarului, adițional celor militare.

În Armata Națională radarele, în mare parte de

producție sovietică, se utilizează intens pentru supravegherea și descoperirea aeronavelor. Radarele militare sunt în misiune neîntreruptă în orice condiții de timp și au capacități net superioare celor civile de a interacționa cu diferiți factori, ne spune locotenent-colonel Andrei Corcimit, șef Secție apărare antiaeriană și aviație, J3 Direcție Operații: „Din 2014 până în prezent radarele noastre militare au descoperit peste 90 de cazuri de utilizare ilegală a spațiului aerian al Republicii Moldova, astfel am evitat impacte aeriene și am salvat vieți omenești. Sigur, o modernizare a sistemului radar ne va face mult mai utili țării și lumii, respectiv întreprindem măsuri în direcția dorită”.

În Moldova avem trei puncte de dislocare a radarelor militare, ce sunt poziționate la cele mai înalte forme de relief pentru a avea o vizibilitate mai clară.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

